

ÅRSPLAN FOR TERTNESPARKEN

BARNEHAGE 2025 – 2026

Barnehagens årsplan har et tidsperspektiv på 1 år og gjøres gjeldende fra 1 august 2025.

Årsplanen bygger på føringer i Lov om barnehager og forskriften Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen utarbeides i samarbeid med barnehagens ansatte, barn og foreldre, og danner grunnlag for samhandling gjennom året. Årsplanen fungerer som et arbeidsdokument for barnehagens personale, for å styrke virksomheten i en bevisst retning som sikrer lek, progresjon og læring.

Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen inneværende barnehageår vil arbeide med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Dette foregår i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Årsplanen beskriver målene med årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årets vektlegging av fagområder knytter vi opp til prosjektarbeidet vårt «**MUSIKK OG KULTUR**» hvor vi vektlegger fagområdene «**Kunst, kultur og kreativitet**» og «**etikk, religion og filosofi**». Barnehagens fokusområde «bevegelsesglede og livsglede» ligger til grunn i vår pedagogiske profil og vil være en naturlig del av hverdagen.

Personalet i Tertnesparken fortsetter i barnehageåret 2025 – 2026 utviklingsarbeidet: «barns medvirkning» i barnehagen, i samarbeid med Bergen Kommune og Høyskolen på Vestlandet (ReKomp).

*Sang og musikk gir leken klang,
Trygghet og trivsel; vi har et fang.
Dans og bevegelse gjør oss glade,
Vennskap og deltakelse: sånn vil vi «ha det»!
Bruk av begreper i alt vi gjør, «hvem er jeg?», ja bare spør.*

PRESENTASJON AV TERTNESPARKEN BARNEHAGE:

Vi er en liten barnehage med en dyktig personalgruppe, vi har høy pedagog tetthet i tillegg til barne – og ungdomsarbeidere. Personalet består av 8 faste ansatte: 4 pedagoger, 2 barne – og ungdomsarbeidere og 2 pedagogisk medarbeidere. I tillegg til dette har barnehagen ansatt sine egne vikarer for å sikre forutsigbarhet og trygghet for både barn, foreldre og ansatte. For oss er god voksentetthet viktig, vi setter derfor inn ekstra bemanning når pedagogene tar ut plantid. Vår visjon er å være *«den lille barnehagen med det varme hjertet»*.

Tertnesparken barnehage er delt i to avdelinger: Storesprett og Hoppeliten. Vi samarbeider på tvers av hele huset slik at vi bruker alle ressurser best mulig, samt at vi kan tilby alle barna et rikt, variert, stimulerende og utfordrende miljø. Vi vektlegger trivsel og glede, både for barn og ansatte.

Vi vil være en lærende organisasjon som er i endring, og det gjør vi gjennom pedagogisk utviklingsarbeid, kursing og videreutdanning av personalet. Vi er opptatt av at barnets stemme skal bli sett og hørt i hverdagen. De skal få uttrykke sitt syn, bli hørt og få delta i det som skjer i barnehagens daglige virksomhet. Det er personalet sitt ansvar å tilrettelegge for barns medvirkning som er tilpasset barnets alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Tertnesparken barnehage ligger i klubbhuset i Tertnes idrettslag. Vi har idrettsplassen og naturskjønne omgivelser rett utenfor barnehageporten. Bevegelsesglede og livsglede står sentralt i vår pedagogiske profil. Grupper med barn får vanntilvenning i Åstveithallen en gang i uken.

Tertnesparken barnehage eies av Tertnes kvinne- og familielag. Eier er en ideell organisasjon, og det er vi stolt av! Eier tar ikke ut utbytte, et eventuelt overskudd blir i bedriften og brukes til investering i egen barnehagedrift – til barnas beste. Tertnes Kvinne- og familielag er del av Norges Kvinne- og familieforbund. Organisasjonens visjon er blant annet: *«verdsetting av familien som bærebjelken i utviklingen av et godt samfunn»*. Tertnes Kvinne- og familielag har drevet ulike former for barnehage på Tertnes siden 1974.

«Vi ser fram til et kreativt og musikalsk barnehageår med nye opplevelser og erfaringer i fellesskap!»

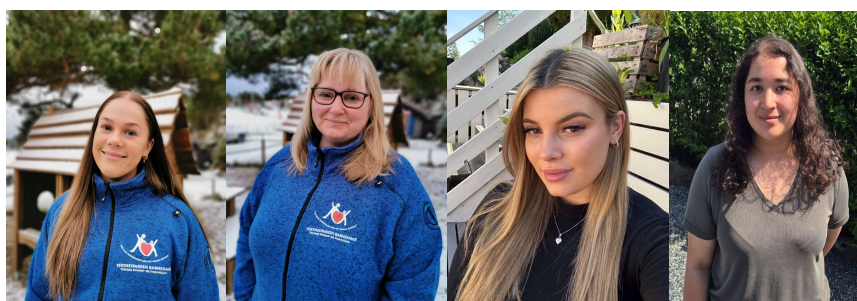

VOKSENROLLEN: SAMMEN OM Å SETTE VERDIFULLE SPOR

I Tertnesparken barnehage ønsker vi å være voksne som er varme og rause, men også tydelige. Vi legger til rette for barns medvirkning, og prøver å se ting fra barns perspektiv. Når barna opplever at den voksne møter dem, hører dem og prøver å leve seg inn i deres følelser, er det et godt utgangspunkt for gode relasjoner mellom barn og voksne, den voksne er alltid ansvarlig for relasjonen med det enkelte barn! Vi vil være voksne som alltid har barnets beste for øye. Dette skal ligge til grunn for alle handlinger og avgjørelser som berører barnet. Vi skal respektere og anerkjenne barnet som det er. Barna skal kjenne seg ønsket og verdifulle i barnehagen vår. Vi skal legge til rette for at barna skal utfolde seg i lek, bygge vennskap og relasjoner, utfolde seg kreativt og få kjenne at de blomstrer i vår barnehage.

PERSONALET I TERTNESPARKEN BARNEHAGE:

HOPPELITEN:

Pedagogisk leder
Miriam Lyngset
Christiansen

Barne - og u.arb
arbeider
Berit Vika

Barne - og u.arb
arbeider
Sine Reigstad

Arbeidstrening
Randi Grace
Amarillo Lange

FASTE VIKARER:

Elisabeth
Grøtte Kolstad

Andreas
Østendstad

STORESPRETT:

Pedagogisk leder
Susanne Helland

Pedagogisk leder
Linda Bakkevig

Ped. medarbeider
Jordane Mangeas

Ped. Medarbeider
Jorunn Wigdahl

Arbeidstrening
Emma Aanstad

KONTOR:

Daglig leder

80% administrativt,
20% pedagogisk
leder

Jeanette Iren Fosse

Vår visjon: «Den lille barnehagen med det varme hjertet» Det å være en liten og nær barnehage bidrar til trygghet og oversiktighet for barn og foresatte. Vi jobber for at barn skal få en god barndom gjennom varme, nærhet og gode relasjoner. Hvert barn er unik!

Varme: et personlig samspill som gir selvfølelse, selvtillit og livsglede

Inkluderende: hvert barn er unikt, og vi ønsker hverandre vel på tvers

Mestring: mestring øker selvtilliten og gir barnet mer erfaring til å løse andre utfordringer

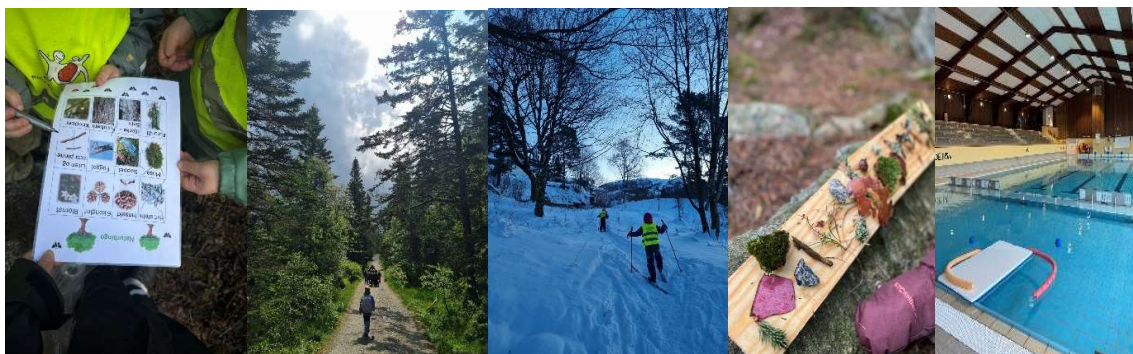
«Vi jobber med et klokt hode og et varmt hjerte for å synliggjøre vår visjon og verdier. Vi skal være en barnehage med trygge og glade barn sammen med engasjerte voksne!»

BEVEGELSESGLEDE

Satsningsområdet til Tertnesparken Barnehage er bevegelsesglede. Vi legger vekt på at små og store skal få gode opplevelser av å bruke kroppen fysisk både ute og inne. **Målet vårt er at alle barn skal oppleve glede ved kroppslig utfoldelse hver dag.**

Å bruke kroppen vil vi være gode på i Tertnesparken Barnehage. Både inne og ute skal det vises at vi er i bevegelse. Vi er ute hver dag hele året, men hvor lenge avhenger av både alder, årstid og barnas behov. Alle avdelingene er på tur minst en gang i uken, med fokus på å stimulere barnas motorikk i ulendt terreng. Rett utenfor barnehageporten har vi flere turmuligheter, med skogsområder, fjelltopper og idrettsanlegget på Åstveit. Barna får være med på sykkel, fotballturnering, vinter – ol, vanntilvenning, boltrelek i storsalen, dans og minirøis, yoga og utfordrende skogsturer tilpasset alder og modning. Siste onsdag i måneden har vi tur på tvers: da deler vi hele barnegruppen (både små og store) opp i mindre turgrupper slik at vi kan tilpasse turene til hvert enkelt barns turferdigheter, samtidig som vi kan motivere og stimulere ferdighetene videre. Målet med turene er å skape turmagi med gode opplevelser av å bruke kroppen fysisk. Hver torsdag får grupper med barn vanntilvenning i Åstveithallen. Vi ønsker at varierte opplevelser med bevegelse skal gi grunnlag for en fysisk aktiv hverdag også videre i livet.

FRILUFTSLIV: Vi utfordrer barnegruppen motorisk med turer i skog og mark, men friluftsliv handler for oss mest om det nære, enkle og hverdagslige møtet med naturen. Lek er en naturlig inngangsport til friluftslivet, både spennende og rolig lek i naturen. Klatre i trær, leke gjemsel, se på småkryp, leke med pinner, kaste steiner og kongler i bekken, samle på steiner, bygge hytte, skape rom, plukke bær, grave, rote og utforske omgivelsene. Sanseerfaringer, risikolek, nysgjerrighet og stadig nye oppdagelser står sentralt i vår pedagogiske tilnærming. Naturen og friluftslivet byr på utfordringer, mestring, ro, samhold, samarbeid og livsglede. Forskning viser at bruk av friluftsliv i barnehagen er med på å gi økt trivsel, bedre sosialt miljø med færre konflikter og styrker den fysiske og psykiske helsen. Vi tenker at naturen er med på å gi et unikt tilpasset tilbud til hvert enkelt barn. Den gir fritt spillerom for barns fantasi, utfoldelse, nysgjerrighet og kreativitet. Ved å jobbe med friluftsliv jobber vi også med rammeplanen, dette harmonerer også godt med vår barnehagefilosofi. Vi kan oppfylle rammeplanens helsefremmende mål om å fremme fysisk aktivitet, bevegelsesglede, god motorisk utvikling, balanse mellom aktivitet og hvile og et godt psykososialt miljø gjennom vårt tilbud her.

ÅRETS PROSJEKTARBEID: MUSIKK OG KULTUR

Musikk og kultur i barnehagen er viktige elementer i barns helhetlige utvikling. Det stimulerer både språklige, sosiale, emosjonelle og kreative sider ved barnet. I tråd med Rammeplan for barnehagen skal barna få møte et mangfold av kulturelle uttrykk og få mulighet til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og kunst.

"Barna skal få oppleve glede og mestring gjennom musikk, dans, drama og kunstneriske uttrykksformer." (Kunnskapsdepartementet, 2017)

Musikk og kultur skal være en integrert del av hverdagen i barnehagen – tilpasset barnas alder, interesser og bakgrunn. Musikk spiller en viktig rolle i barns utvikling, gjennom musikk kan barna kommunisere, leke, bygge relasjoner og utvikle språket sitt. Musikk og sang gir også muligheter for å utforske omgivelsene, utvikle sosiale ferdigheter og styrke kognitive evner. I tillegg kan musikk brukes til å formidle kultur og engasjere barna i aktiviteter som sang, spilling og dans.

I forskning hersker det stor enighet om at musikk er viktig for både barn og voksne. Sang og musikk har egenverdi fordi den naturlig skaper glede, bidrar til kreativitet og vekker sterke relasjonelle følelser som styrker fellesskapet. Barn er naturlig opptatt av musikk, ikke fordi de vil bli flinke i matematikk eller styrke ordforrådet sitt, men fordi det gir dem glede og estetiske opplevelser – både alene og sammen med andre. Barna skal få muligheter til å både oppleve og uttrykke seg gjennom musikk. Musikk skaper stemninger. Vi vet at rolig musikk kan få oss til å slappe av, og at livligere musikk kan gi oss energi. Å holde på med musikk har en verdi i seg selv, fordi musikk er artig og gir oss livsglede.

Musikk er en naturlig del av barns liv og det har mange positive effekter:

- **Språkutvikling:** Rim, rytme og sanger styrker barns ordforråd og uttale.
- **Motorikk:** Bevege seg til musikk, danse, spille på instrumenter utvikler grov- og finmotorikk.
- **Følelsesuttrykk:** Musikk kan hjelpe barn med å uttrykke og regulere følelser.
- **Sosiale ferdigheter:** Musikkaktiviteter som å synge sammen eller spille i gruppe utvikler samarbeid og samspill, fellesskapsfølelsen – tilhørighet.

Eksempler på aktiviteter:

- Daglige sangstunder
- Lage egne instrumenter
- Utforske lyd og rytmer
- Lytte til og snakke om musikk fra ulike kulturer

 Hvorfor kultur er viktig: Begrepet kultur dekker alt fra tradisjoner og kunst til verdier og levemåter. Å jobbe med kultur i barnehagen betyr å gi barn innsikt i både sin egen og andres bakgrunn.

- **Skaper identitet:** Barn får styrket sin forståelse av hvem de er og hvor de kommer fra.
- **Skaper toleranse:** Ved å møte ulike kulturer lærer barna respekt og nysgjerrighet for mangfold.
- **Utvider horisonter:** De får et større bilde av verden og lærer om forskjeller og likheter.

Eksempler på aktiviteter:

- Feire høytider fra ulike kulturer
- Fortellinger og eventyr fra ulike land
- Kunstprosjekter inspirert av forskjellige kulturer
- Matdager med mat fra ulike land

PLANLEGGINGS-DAGER 2025/2026:

- 08 september
- 07 november
- 02 januar
- 30 januar
- 15 mai

PÅSKE OG ROMJULEN:

- Mandag og tirsdag i påskeuken samt i romjulen er åpningstiden kl.08.30 – 15.30
- Onsdag før skjærtorsdag er barnehagen stengt
- Ved færre enn 6 påmeldte barn blir barnehagen stengt

SOMMERFERIE:

- Uke 28, 29 og 30 er barnehagen stengt!

MAT OG MÅLTIDER I BARNEHAGEN

For barnehagebarn utgjør måltider i barnehagen en vesentlig del av deres daglige inntak av mat og drikke, enten maten er medbragt eller servert. Mat og måltider i barnehagen har derfor stor betydning for barnas kosthold og matvaner, og dermed helse. Kostholdsvaner etableres tidlig i livet og har en tendens til å vedvare. Barnehagen som universell arena har dermed et stort ansvar for å etablere gode kostvaner og således til folkehelsen.

I barnehagen streber vi etter å unngå ultraprosessert mat, unngå unødvendig bruk av sukker, tilbyr barna frukt og grønt til alle måltider og begrense unødvendige matvarer som snacks osv. Måltidene i barnehagen er en pedagogisk arena der barna får medvirke i måltidsaktiviteter. Spisemiljøet skal fremme helse, mat – og måltidsglede, og personalet deltar aktivt i alle måltider.

Vi ønsker at foreldre skal ha dette i bakhodet når dere tilbereder matpakke til frokost i barnehagen. En enkel og god gammeldags matpakke med litt frukt og grønt og noen skiver med gulost er mer enn godt nok! 😊 Matpakken som medbringes til barnehagen skal ikke inneholde produkter som: kaker, boller, sukkerholdige produkter, sjokoladefrokostblanding osv.

VI ØNSKER Å GI BARNA EN HELSEFREMMENTE BANRDOM FYLT MED GODE MATOPPLEVELSER OG ERFARINGER!

MATPLAN BARNEHAGEÅRET 2025 – 2026:

- **Mandag:** lapskaus/grønnsaksuppe/suppe
- **Tirsdag:** Fiskebuffe
- **Onsdag:** Havregrøt/overnight oats/havrelapper
- **Torsdag:** smørelunsj
- **Fredag:** Varmmat – her ruller vi på ulike retter

ET TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ FOR ALLE BARN

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser. Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, leken og læringen til barna. Alle barn skal ha et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Det handler ikke bare om fravær av mobbing og krenkelser, men at alle barn skal oppleve inkludering, tilhørighet og omsorg §41 i barnehageloven slår fast at det skal være nulltoleranse for mobbing og krenkelse, mens i §42 er det lovfestet at alle ansatte har aktivitetsplikt. Aktivitetsplikten innebærer å melde fra hvis noen opplever at et barn utsettes for mobbing eller krenkelser, enten det er barn som krenker andre barn eller voksne som krenker barn. Skjerpet aktivitetsplikt hvis voksne krenker barn (Barnehageloven, kap. 8, §42 – 43).

Rammeplanen sier i kapittelet om Livsmestring og helse:

Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

Alle som jobber i barnehagen, må følge med på at barna har det bra. Hvis en voksen vet om, eller tror at et barn blir mobbet, plaget eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han **alltid:**

- Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang
- Si ifra til daglig leder i barnehagen
- Undersøke hva som har skjedd
- Sette inn tiltak, og lage en plan for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø

Hvordan jobber vi i Tertnesparken barnehage med et trygt og godt barnehagemiljø?

Barnehagen har utarbeidet rutiner for opplæring av ansatte, jobber forebyggende for et godt psykososialt barnehagemiljø og har systemer for å kunne jobbe systematisk for å avdekke og sette inn tiltak dersom det foregår krenkelser. Rutinene er skriftlige og tilgjengelige for alle ansatte i barnehagens HMS – system, PBL Mentor.

Det er de ansattes ansvar å bygge gode relasjoner til alle barn på avdelingen. På den måten kan man lettere forstå og tone seg inn på barna å legge til rette for at alle barn trives og har det trygt i gruppa. Gjennom systematisk pedagogisk arbeid på avdelingen jobbes det for at ingen faller utenfor.

Hvordan jobbe barnehageåret 2025 – 2026:

På bakgrunn av viktigheten av dette temaet har vi valgt å igangsette kompetanseheving innenfor temaet barnehageåret 2025 – 2026. Vi ønsker å sikre at vi møter hvert enkelt barn og foreldre på en så god måte som mulig. Ved bruk av kompetansepakken «et trygt og godt barnehagemiljø» fra UDIR, ønsker vi å få større kunnskap og forståelse av fagbegreper knyttet til temaet og hva barnehageloven sier om dette. Vi skal få en felles forståelse av hva som ligger i begrepet krenkelse og se på hvilke situasjoner vi tenker at krenkelser kan oppstå, nettopp for å fortsette å arbeide forebyggende. Vi skal bli kjent med aktivitetsplikten, hvordan observere, lage aktivitetsplaner og utføre tiltak. Vi ønsker at alle barna skal oppleve at det er trygt og godt å komme hit i barnehagen, og at de blir inkludert og opplever tilhørighet. De skal bli møtt av voksne som ser hvert enkelt barn, tar dem på alvor og lytter til dem. Voksne som er opptatt av å gi omsorg, støtte, veilede, tilrettelegge og skape gode relasjoner mellom barn/voksne og barn/barn. I arbeidet med å skape en trygg og god barnehagehverdag, har vi stort fokus på det gode foreldresamarbeidet - sammen kan vi gi barna et trygt og godt barnehagemiljø.

SAMARBEID MED BARNETS HJEM

Et gammelt afrikans ordtak sier at «*det kreves en hel landsby for å oppdra et barn*». Vi tenker at Tertnesparken barnehage er en del av barnas landsby. Barnehagen er en forlengelse og et supplement til barnas hjem. Personalet i Tertnesparken skal i nært samarbeid med foresatte være med på å gi barna en god barndom, preget av omsorg, lek og læring. Personalet skal være kompetente, omsorgsfulle og engasjerte voksne, som ser barnet! Vi er opptatt av å skape en oversiktlig og forutsigbar hverdag, i nært samarbeid med foresatte. Vårt mål er å se, gjøre og handle i tråd med visjonen vår, for barnets beste. Barn og foreldre skal bli møtt av interesserte voksne som er vennlige og imøtekommende, med vekt på barnas trygghet og trivsel. Vi skaper den lille barnehagen med det varme hjertet i samspill med samfunnet, barnet, foresatte, personalet og eier.

Foreldre er vår viktigste samarbeidspartner. Samarbeidet er grunnleggende for å oppnå gode vilkår for barnehagens formålsparagraf: «*Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings – og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnets hjem*». Den viktigste delen av samarbeide mellom hjem og barnehage skjer i det daglige møtet mellom barn, foreldre og barnehagepersonalet. Et godt samarbeid med foreldrene er viktig for kvalitet i barnehagen. Det er den daglige kontakten ved bringe – og hente situasjonene som er utgangspunktet for foreldresamarbeidet, i tillegg til kommunikasjonen via Kidplan og foreldresamtaler. To ganger i året – høst og vår – tilbyr vi foreldresamtaler der vi kan snakke sammen for å gi barna en god oppvekst og utvikling. Vi tilbyr også ekstra samtaler og oppfølging igjennom barnehageåret ved behov.

TILVENNING OG TILKNYTNING

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre legge til rette for at barnet får en trygg og god start i barnehagen» (Kunnskapsdepartementet, 2017)

Barna i Tertnesparken barnehage får styre sin egen tilknytning, men vi skal gjøre alt for at det blir en god og trygg prosess. Barnet får en primærkontakt når det begynner i barnehagen. Primærkontakten sin oppgave i tilvenningsperioden er å være sammen med og til stede for barnet. Primærkontakten har tett dialog med foreldrene.

OVERGANG FRA AVDELING TIL AVDELING

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe» (Kunnskapsdepartementet s.33)

Når barna er ca. tre år bytter barna avdeling, fra Hoppeliten til Storesprett. Barna besøker den nye avdelingen i god tid før byttet skjer, de voksne fra småbarnsavdelingen er med og følger i overgangsfasen. Vi tilrettelegger tilvenningen og overgangen til hvert enkelt barns behov, dette for å sørge for at det skal bli en så god overgang som mulig.

SAMARBEIDSUTVALGET (SU)

Barnehagen har et foreldreråd som består av alle foreldre i barnehagen. Ifølge barnehageloven skal foreldrerådet velge to representanter og to vararepresentanter til barnehagens samarbeidsutvalg. Dette gjør vi på foreldremøtet om høsten. I tillegg sitter to representanter fra de ansatte, daglig leder og eier i SU. Samarbeidsutvalgets oppgave er å være et samarbeidsorgan mellom foreldre, personalet og eier. Det er samarbeidsutvalget som godkjenner årsplanen.

Foreldre har rett til innsyn og medvirkning av barnehagens planer. Foreldre blir spurt om de har ønsker eller tilbakemeldinger til årets årsplan i starten av prosessen med å utarbeide årsplanen. Her får de mulighet til å påvirke prosjektarbeidet og barnehagens aktiviteter.

Dersom du har spørsmål eller tilbakemeldinger om innholdet i barnehagen er du velkommen til å ta kontakt med oss: pedagogisk leder eller daglig leder. Det er foreldrene som har hovedansvaret for barnas oppdragelse, så det er viktig for oss at vi har et nært samarbeid med dere foreldre.

Hvordan nå målet:

- Oppstartsamtaler: en samtale for helt nye barn, der foresatte gir informasjon om barnet og deres forventninger til barnehagen
- Foreldresamtaler: en samtale om det enkelte barns trivsel og utvikling. Tilbys to ganger i løpet av barnehageåret
- Felles foreldremøte på høsten
- Hverdagssamtalen i hente- og bringesituasjonen
- Samarbeidsutvalgsmøter
- Barnehagens informasjonsrutiner (bl.a. ukesrapport, dagen i dag, bilder, månedsplan og månedsoppsummering)
- Dugnader i barnehagen
- Sosiale sammenkomster/fester/foreldrekafe i løpet av barnehageåret.

INKLUDERENDE FELLESSKAP

Barna kommer til barnehagen i ulike alder og med ulike forutsetninger og bakgrunn. For at det enkelte barn skal oppleve dagene i barnehagen som meningsfylte, må vi ansatte ta hensyn til barnets alder og barnets forutsetninger. Vi må arbeide med barnegruppen slik at de viser respekt for ulikheter, og vi må fremme positive handlinger som motvirker avvisning og mobbing. Alle barn skal bli sett og oppleve at de er en betydningsfull del av fellesskapet. Fellesskapet skal være preget av trivsel, samhold og likeverd. Vi vil at ulikheter skal oppleves som noe positivt.

Hvordan nå målet:

- Tidlig innsats dersom det oppstår utestenging eller mobbing.
- Barnehagen deltar støtter prosjektet A1 Gambia
- Barna skal oppleve glede av å hjelpe hverandre
- Barn inkluderer hverandre i lek

SOSIAL KOMPETANSE

Barnehagen jobber hele tiden med å hjelpe barn å utvikle holdninger, tilegne seg ferdigheter, og få kunnskap om seg selv og andre. Dette er grunnlaget for god samhandling og utvikling av sosial kompetanse.

Sosial kompetanse handler om hvordan vi vokser og utvikler oss, hvordan vi har det inni oss og hvordan vi er mot andre. Hver enkelt av oss har en plass i fellesskapet som ingen andre kan ta.

Sosial kompetanse tilegnes hele tiden, i barnehagens travle hverdag er det nettopp i det daglige samspillet at barnet selvfølelse, sosiale kompetanse og empati utvikles. Samtidig skal barna skape sin egen identitet og finne ut av hvem jeg er, hvem er du og hva er min plass i fellesskapet.

Mål: Barna skal oppleve at de er en del av et fellesskap

BARNES MEDVIRKNING: grunntanke om barndommens egenverdi forutsetter at vi voksne i barnehagen tar barna på alvor.

Vi i Tertnesparken barnehage ønsker at barna skal oppleve å ha innflytelse på egen hverdag og føle seg betydningsfulle. Vi er opptatt av å se intensjonen som ligger bak barna sin atferd, barna sitt kroppsspråk og barna sine verbale uttrykk. Gjennom medvirkning vil barna få utvikle egne interesser, sosiale ferdigheter, utvikle god selvfølelse og lære at deres mening er av betydning. Barna tilbringer store deler av sin barndom i barnehagen. Grunntanken om barndommens egenverdi forutsetter at vi voksne i barnehagen tar barna på alvor.

§ 3 Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk til sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

«Vi ønsker å bidra til å skape «flyvedyktige barn» som har evnen til å ta vare på seg selv og andre når de senere blir voksne»

Med flyvedyktige barn mener vi barn som har grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og holdninger til det å omgås andre mennesker. Dette er ikke medfødte egenskaper, men noe barna lærer i samhandling med andre barn og voksne. Vi stimulerer og oppfordrer barna til å gi aktive uttrykk for sine tanker og meninger. Av oss som personal krever dette at vi har evne og vilje til å fremme, være oppmerksom på, og ta hensyn til barnas ytringer. Dette krever blant annet gode relasjoner og tid og rom for å lytte og samtale.

At barn skal medvirke handler ikke om at barna skal bestemme alt selv. Voksne kan aldri fraskrive seg ansvaret. Det er alltid de voksne som har ansvaret for barna og for at alle relasjoner i barnehagen er gode. Barn kan aldri stilles til ansvar på samme måte som voksne. Vi skiller mellom medvirkning, medbestemmelse og selvbestemmelse

Mål for medvirkning i Tertnesparken barnehage:

- I Tertnesparken barnehage skal alle barn få medvirke i sin hverdag, gjennom planlegging, gjennomføring og vurdering
- Personalet skal utvikle en bevisst holdning til barns medvirkning
- Barns medvirkning skal gjennomsyre hele barnehagens pedagogiske virksomhet
- Personalet skal ta barns uttrykk på alvor, både språklig og kroppslig

Hva skal personalet gjøre i barnehagen

- Vi skal jobbe med bevisstgjøring av barns rett til medvirkning på planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter og i hverdagen
- Vi skal bruke observasjoner og samtaler med barn slik at barn i større grad får være med i planleggingen og vurderingen av barnehagehverdagen.
- Forklare og definere tydeligere hva medvirkning er for barn og foreldrene. Når foreldrene har fått mer kunnskap om hva medvirkning er, vil de kunne knytte det barna forteller fra barnehagen hjemme opp mot kunnskapen

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Vi er en pedagogisk virksomhet der det kontinuerlig vurderes, planlegges og dokumenteres. Det er viktig for oss å gi barna et pedagogisk tilbud av høy kvalitet. Vårt arbeid tilpasses den aktuelle barnegruppen og det enkelte barn. Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barnas utvikling og læring. Trivsel og utvikling observeres og vurderes derfor fortløpende.

Å dokumentere arbeidet i barnehagen handler om å fange virkeligheten og sette ord på den. Det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanene.

Metodene vi bruker kan variere etter hva vi er ute etter og hva vi skal bruke dokumentasjonen til. Avdelingene gir hver måned ut et månedsbrev som forteller om opplevelser og arbeid i måneden som er gått, og om planer for neste måned.

Dokumentasjon er også bilder og produkter barna lager og viser frem. På Kidplan legger vi ut bilder som dokumenterer dagliglivet på avdelingen. Pedagogisk dokumentasjon på veggene på avdeling – her henger vi opp temaet hver avdeling arbeider med denne måneden.

Vurdering skjer kontinuerlig i barnehagen. Vi bruker avdelingsmøter og personalmøter til å evaluere planer. Viktigheten av å diskutere små og stores trivsel i barnehagen, hvordan grupper fungerer sammen og hvordan vi voksne håndterer ulike utfordringer i gruppene, ser vi på som utrolig viktig. Observasjonene vi gjør er viktig her. På grunnlag av dette endrer vi praksis når det er nødvendig for at små og store skal ha det beste utviklingsmiljøet. Foreldre sine synspunkter og ideer vil alltid bli tatt på alvor. Bergen kommune administrerer en foreldreundersøkelse for barnehagen hvert år. Her har foreldrene anledning til å komme med sine synspunkter på driften. Vi jobber aktivt med resultatet av brukerundersøkelsen hvert år og bruker resultatet for å utvikle oss videre.

KULTUR OG TRADISJONER

Tertnesparken barnehage bygger på de kristne verdier i form av kultur og tradisjoner. Verdier som likeverd, respekt, solidaritet m. m er forankret i ulike religioner og forankret i menneskerettighetene vil være førende for oss og til å bygge Norge som et flerkulturelt samfunn. Våre tradisjoner er en ivaretagelse fra det gamle, slik som juleforestillingen på Tertnes for de eldre. Nye tradisjoner er kommet til og vi vil strebe etter å skape en god ramme, som gir barn forståelse og glede over tradisjoner.

TERNESPARKEN BARNEHAGE HAR DISSE TRADISJONENE:

BURSDAG:

Kjære Bursdagsbarn:

Å ha bursdag er kjempegøy!

Tenk at du har opplevd en vinter, en vår, en sommer og en høst mer enn du hadde forrige bursdag! Tenk alt du har vokst og alt du har lært! I barnehagen vil vi feire deg med flagg, bursdagssamling med krone, bursdagssang og raketter. Vi lager smoothie når det er bursdag.

Kjære foreldre/foresatte til bursdagsbarnet:

Mange inviterer til barnebursdag hjemme. Da ønsker vi at dere er med å lære barna at ingen skal holdes utenfor, og derfor inviterer naturlige grupper med barn: hele gruppen/alle guttene/alle jentene/edderkoppene/trollunger/kjempegruppen

KARNEVAL

Ved fastelavnstid holder vi karneval for barna. De som vil kle seg ut gjør det. Barna kan få ansiktsmaling i fjeset i barnehagen. Vi slår katta ut av sekken. Vi improviserer og danser til glade sambarytmer. Fokuset vårt er på fellesskap og det å ha det gøy, vi begrenser sukker inntaket og lager festlig og innbydende frukt.

MARKERING AV SAMISK NASJONALDAG

«Alle barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barn kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet» (Kunnskapsdepartementet)

Den samiske nasjonaldagen feires med stor iver i barnehagen, da er vi ute hele dagen, skaper god stemning med samisk joik, hører på eventyr om den samiske kulturen og spiser bidos og ghakko brød. I forkant av nasjonaldagen har vi formingsaktiviteter, lærer om den samiske kulturen og blir introdusert for samisk musikk. Storesprett lager Ghakko brød og bidos til den store markeringen.

PÅSKE I BARNEHAGEN

Påskebudskapet er selve kjernen i den kristne troen. Hva skjedde palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag og påskemorgen? Vi har samlinger der vi forteller hva som skjedde i påsken. Vi lager tradisjonell påskepynt, som kyllinger, påskeharer, påskeegg osv. Vi synger påskesanger, både om våren og om kyllinger!

- Vi pynter barnehagen og lager påskepynt.
- Vi har gul dag hvor vi kler oss i gult og spiser gul mat.
- Vi samtaler om hvorfor vi feirer påske
- Vi samtaler om naturen som våkner til liv. Vi ser etter tegn til vår, det spirer og gror.

17 – MAI I BARNEHAGEN

Vi snakker om hvorfor vi feirer 17 mai, har formingsaktiviteter frem mot dagen og pynter barnehagen til fest. Dagen før 17.mai har vi «barnehage 17.mai». Hele barnehagen øver på 17.mai sanger. Etter underholdning er det frokost i barnehagen. Foreldre tar med seg litt pålegg hver og vi lager et felles koldtbord. Denne dagen kan store og små pynte seg litt ekstra. Kjøkk og minnerik dag for store og små!

JUL I BARNEHAGEN:

Når det er jul i barnehagen, er vi opptatt av tradisjoner. Desember (og november) bærer preg av at vi forbereder oss til jul. Vi har felles adventsstund med julesanger og samtaler om hvorfor vi feirer jul. Vi ønsker en adventstid som er fylt med forventninger, hemmeligheter, julebakst, kreativitet og glede. Vi har også et mål om at denne tiden ikke skal bli et mas, men at vi skal ha tid til å kose oss. Derfor setter vi andre aktiviteter til side for å ha god tid til juleaktivitetene. Vi kjenner på forventningene og den kriblende følelsen av at det nærmer seg jul. Det er lurt å følge ekstra godt med på månedsplanen og kalenderen i Kidplan i denne tiden.

LUCIAFROKOST:

De eldste barna øver på juleforestilling og går Lucia på Torsdagstreffet for de eldre på Tertnes Bedehus. Dette har vært en tradisjon i mer enn 30 år. Til barnehagens Lucia-tog inviteres foresatte til et opptog av små og store. Etter luciatoget blir det servert lussekatter.

SOMMERAVSLUTNING:

I juni har vi vanligvis sommeravslutning for kjempegruppen. Vi inviterer til sommerfest der førskolebarna får en høytidelig avslutning, i år har vi ingen førskolebarn. Vi vil derfor invitere hele barnehagen til felles sommerfest dette barnehageåret, mer informasjon kommer når dette nærmer seg.

FORELDREKAFFE:

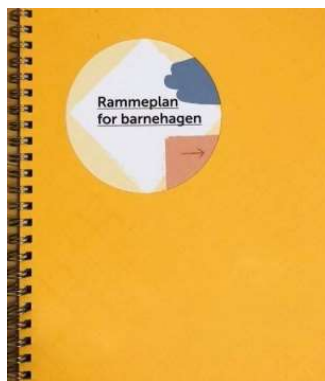
Vi inviterer til foreldrekaffe ved ulike anledninger. Det vil bli lagt ut informasjon om dette i god tid i forkant på hjemmesiden. Vi henger også opp informasjon på ytterdøra til barnehagen og legger ut informasjon på Kidplan.

DUGNAD:

Det arrangeres dugnad en gang i halvåret, en på våren og en på høsten. Det er viktig at flest mulig stiller på dugnad. Arbeidsoppgaver som utføres på dugnad gir barnehagen kostnadsbesparelse. Dette vil igjen komme barna til gode!

Vi syns det er kjekt at mange foreldre møter opp på arrangementene barnehagen stiller i stand. Vi har samtidig forståelse for at foreldre ikke alltid har mulighet til å delta.

RAMMEPLANENE I PRAKSIS – HVORDAN VI ARBEIDER MED RAMMEPLANEN

Rammeplanene for barnehagen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver og målet er å gi styrer, pedagogisk ledere og øvrig personale en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av virksomheten. Den forteller noe om hva barna skal lære i løpet av barnehagetiden og vi anbefaler derfor foreldrene å lese den. Sammen med Årsplanen og Lov om barnehager, er

Rammeplanene for barnehagen et kvalitetssikringsdokument for foreldre, personalet og andre som er tilknyttet barnehagen.

RAMMEPLANENS KJERNEVERDIER

Progresjonsplan for arbeidet med omsorg, lek, danning og læring:

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke – aktivitets – og læringsmuligheter. Barna skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter (Kunnskapsdepartementet)

OMSORG

For lek, vennskap og læring er omsorg en forutsetning. Vi jobber for at barn skal få en god barndom gjennom varme, nære og gode relasjoner. Barna skal møte voksne som er bevisst og reflektert sitt samspill og er bærebjelken i barns relasjonsutvikling. I

hverdagssituasjonene som f.eks. stellesituasjon, legging og påkledning har barn og voksne gode relasjonsmuligheter - kvalitet i hverdagssituasjonene. Barna skal møte voksne som anerkjenner følelsene til barna, lei seg, sint eller glad. Hos oss er vi opptatt av at alle barna blir sett, hørt, forstått og respektert, og får den hjelp og støtte de trenger ut ifra sitt ståsted. Vi legger vekt på de gode samtalene både med enkelt barn og barna i gruppa, og vi vet at barn som opplever omsorgsfulle relasjoner til de nære voksne, er godt rustet til å utføre egne omsorgshandlinger mot andre. Vi jobber hele tiden for å skape et godt fellesskap hvor alle føler at de kan høre til. Dette skjer både gjennom formelle og uformelle aktiviteter og i dagligdagse situasjoner. Tilstedeværende voksne er en sentral brikke i

arbeidet med å skape et trygt og godt fellesskap hvor alle barn er inkludert. Når nye barn begynner i barnehagen, skal de få god tid til å bli tilvent. Barna velger selv hvem de tilknytter seg.

Mål: Barna skal oppleve varme og nærhet og føle seg trygg

0 – 3 år	3 – 6 år
• Bygge trygge relasjoner • Vise ulike følelser • Utvikle tillit til seg selv og andre • Lytte og se andre • Kjenne på følelser • Be om hjelp • Omsorg for andre	• Være oppmerksom på egne og andres følelser • Vise empati og kunne sette seg inn i andres situasjon • Hjelpe og trøste hverandre • Lære å kjenne igjen egne og andres følelser • Glede andre og seg selv ved å gi positive tilbakemeldinger • Sette ord på ønsker og behov.

VOKSENROLLEN

- Møte barn med anerkjennelse
- Se hvert enkelt barn og legge til rette for at alle føler seg verdifulle i fellesskapet
- Verdsette og anerkjenne barnas egne omsorgshandlinger
- Støtte ulike følelser og sette ord på dem sammen med barnet
- Legge til rette for trygghet og trivsel i barnehagen
- Anerkjenne det barnet sier og deres følelser
- Tar imot barn og foreldre på en god måte om morgenen
- Sørger for at foreldre føler seg sett
- Tilvenning og tilknytning skal være en god og trygg prosess.

LEK

«Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen» (Kunnskapsdepartementet). Leken er grunnsteinen i Tertnesparken barnehage. Leken skal ha en sentral plass i barnehage, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig

samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og med andre. I lek ligger mye læring som barna gjør erfaringer fra. Erfaringene er med barna resten av livet. Med dette blir det selvsagt viktig at barn får tid og rom til å utfolde seg, i møte med voksne som ligger til rette for, gir støtte og anerkjennelse. Vi i barnehagen ønsker å legge til rette for lek og støtte barna i deres leke utvikling. Vi vil gi dem mye tid til allsidig og variert lek både inne og ute, og gjerne veilede når det trengs. Barna skal ha mulighet til å leke i stor gruppe og i liten gruppe.

Mål: Skape et levende lekemiljø hvor barna får utfolde og utvikle seg!

0 – 3 år	3 – 6 år
• Turtaking • Begynnende parallell – lek • Språklige aktiviteter • Bøker • Humor og glede • Natur og naturmaterialer	• Delta i ulike typer lek ute og inne (konstruksjonslek, rollelek) • Kunne leke alene og sammen med andre, holde på leken over tid • Mestre turtaking • Forstå lekens koder/språk • Humor og glede • Engasjement

VOKSENROLLEN:

- Inspirere til lek ved å organisere tid, rom og lekemateriell
- Tilrettelegge for lek ut fra barnas alder, interesser og utvikling
- Se verdien av leken
- Utvide og berike leken så barna kan holde på leken over tid
- Veilede
- Dele barnegruppen opp i mindre lekegrupper
- Bruke mindre lekegrupper som et verktøy for å hjelpe barn som strever i lek
- Ta initiativ til lek og aktivitet for å bidra til at alle kommer inn i leken
- Lekemiljøet er innbydende og tilrettelagt barns alder og modning
- Tilstedeværende voksne med barnet i fokus

DANNING

Sosial kompetanse handler om å mestre samspill med andre mennesker. Det å lykkes i å omgås andre mennesker, skaper en trygg og god selvfølelse hos barn.

Danning er for et menneske en livslang utvikling. Tertnesparken barnehage skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgave, for på den måten være med å skape et godt grunnlag for barns utvikling, livslange læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. *Å gi barn en sunn selvfølelse er vårt hovedmål.* For at det skal skje en positiv danning må det daglige samspillet i barnehagen bære preg av omsorg, respekt og likeverd.

I Tertnesparken barnehage ønsker vi å hjelpe barna trygt på vei til å bli selvstendige. Ved å ta barna med på planlegging og la de få medvirke i sin egen hverdag, med dette mener vi at vi legger et godt grunnlag for at de kan bli ansvarlige deltakere i det demokratiske fellesskapet. Rammeplanene er opptatt av at «barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp». Vi ønsker at barna skal bli vant med at de kan uttrykke egne meninger og bli hørt på det, noe som igjen vil utvikle kritisk tenkning og evne til å være med å påvirke til endringer.

Mål: Å gi barn en sunn selvfølelse

0 – 3 år	3 – 6 år
• Være en del av fellesskapet • Dele med andre • Delta i barnehagens/avdelingens rutiner og normer • Glede andre • Trygge og gode relasjoner • Naturen som redskap i dannelses prosessen • Øve på å vente på tur	• Respekt for at vi er ulike, vi er alle like verdifulle i fellesskapet • Utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen • Mestre motgang og medgang • Kunne sette seg inn i andres situasjon • Oppleve tilhørighet til natur og samfunn • Forstå og respektere rutiner på avdelingen • Øve på å snakke positiv om seg selv og andre • Øve på å vente på tur

VOKSENROLLEN

- Være en god voksen som barna kan komme til med sine tanker og følelser
- Anerkjenne og følge opp barnas initiativer og handlinger
- Vise interesse for barna og deres tanker og meninger
- Reflektere sammen med barna og gi rom for undring
- Synliggjøre, fremheve og verdsette mangfold og ulikheter
- Veilede og sette grenser for adferd som krenker andre
- Være gode rollemodeller
- Få, men tydelige regler

LÆRING

Tertnesparken barnehage ønsker å gi barn ulike opplevelser og erfaringer ute og inne, ut fra deres egenart. Vi tar utgangspunkt i et helhetssyn på barn. Vi mener at barnet selv er med og påvirker det miljøet det vokser opp i. Barnet bidrar gjennom sin aktivitet til egen og andres læring. Vi vet at leken er barnets viktigste kilde for læring og læring vil skje på ulike arenaer gjennom hele livet, vi kaller det livslang læring. Barna er nysgjerrige og kreative, deres undring må møtes på en utfordrende og utforskende måte som igjen danner grunnlaget for et aktivt og utviklingen læringsmiljø i barnehagen. Det er læring i alt som foregår, både innenfor frie og styrte aktiviteter, og vi må ta utgangspunkt i hvert enkelt individ og gi dem utfordringer ut ifra deres ståsted.

Kvaliteten på samspillet barnet har med sine omgivelser er svært viktig for barnets utvikling og læring. Vi voksne er sensitive og bevisste medmennesker. Vi skal observere og deretter legge til rette for ulike lærings situasjoner for barnet. Barn er nysgjerrig og har en iboende lyst til å lære. Læring skjer både i planlagte og spontane aktiviteter, altså i alle rutiner og hverdagssituasjoner i barnehagen.

Mål: Støtte opp om undring og nysgjerrighet.

0 – 3 år	3 – 6 år
• Trygghet og forutsigbarhet ved rutiner • Bruke hele kroppen • Erfare læring i naturen • Selvstendighet i rutinesituasjoner • Bøker	• Være kreativ • Selvstendighet • Lytte og motta beskjeder • Nysgjerrighet, undring og interesse • Naturen som læringsarena • Bøker

VOKSENROLLEN

• Veilede og inspirere • Sørge for at alle barn får rike og varierte opplevelser, erfaringer og utfordringer • Bruke ros og oppmuntring som et veiledende virkemiddel • Bruke naturen som læringsarena • Justere planer etter barnegruppen og barnas individuelle behov • Ivareta barnas initiativ • Støtte barns undring, kreativitet og tiltro til egne evner • Bidra til et rikt språkmiljø • Dele barna opp i mindre grupper: badegruppe, turgrupper, språkgrupper og lekegrupper • Voksne som benevner, forteller og forklarer i uformelle og formelle situasjoner
•

DE 7 FAGOMRÅDENE

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskap og ferdigheter» (Lov om barnehager §2)

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver skisserer 7 fagområder barna skal få kjennskap til.

Nedenfor finner du fagområdene listet opp og litt om

hva barna skal få erfaring med innenfor de ulike fagområdene. Se rammeplanen for mer utfyllende mål.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Barna skal blant annet lære seg å lytte, observere, uttrykke følelser og øke sin begrepsforståelse. De skal bli kjent med eventyr, bøker, symboler, tall og bokstaver. Personalet i barnehagen arbeider med språk som en integrert del av barnehagehverdagen. Språk og samhandling blir en naturlig del av leken i sandkassen og fellesopplevelsene på tur. Alle hverdagssituasjoner og aktiviteter gir barna gode muligheter til å være språklig aktive.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Innenfor dette fagområdet ligger satsningsområdet vårt som er bevegelsesglede. Vi vil at barna skal få varierte erfaringer med kropp og bevegelse, både inne, ute, på tur i skogen, på uteområdet og idrettsanlegget på Åstveit. Nærmiljøet rundt barnehagen gir oss mulighet til allsidighet og varierte turmål. Vi ønsker at måltidet skal være en felles opplevelse. Vi vil at barna skal få en forståelse for at sunn mat bidrar til god helse. Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagen, kan vare livet ut. Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til at barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelse og mobbing. Vi jobber for å fremme inkludering, trivsel, fellesskap og glede.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Barnehagen skal gi barna muligheter for å ta i bruk fantasi, kreativitet og skaperglede. Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. Personalet har her en stor rolle som tilrettelegger og inspirator. Det skal med jevne mellomrom, og når en observerer at barna behøver det, tilføres nye impulser, dette kan være utkledningsklær, nye historier eller ommøblere som inspirasjon til ny lek og aktivitet. I barnehagen deltar vi i estetiske opplevelser både ute og inne. Det er skapergleden som er i fokus, ikke det ferdige resultatet. Vi deltar også på de kulturelle tilbudene som finnes i nærmiljøet og i Bergen kommune.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Barna skal blant annet oppleve glede i naturen, lære om samspillet i den og få erfaringer med miljøvern. Vi skal skape gode opplevelser med friluftsliv året rundt til fots i nærmiljøet og oppsøke turmål med buss/bil. Personalet skal undre seg sammen med barna over fysiske lover og naturfenomener.

ANTALL, ROM OG FORM

Barna skal leke med blant annet tall, former, størrelser og mønstre. For personalet i Tertnesparken barnehage er det viktig å være bevisst matematiske begreper og sørge for at barna har tilgang til nok materiell, som spill, klosser og formingsmateriell. Fagområdet handler om å oppdage, utforske og hjelpe barna med å skape sammenheng ved å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger. Personalet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Barna skal lære om samfunnets normer og verdier og utvikle toleranse og respekt for hverandre. De skal få kjennskap til de kristne og humanetiske høytidene og tradisjonene i tillegg til høytider og tradisjoner knyttet til religioner og livssyn representert i barnehagen. Barnehagen skal fremme mangfoldet og vil at barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Personalet skal møte spørsmål og tanker med alvor og respekt og skal legge til rette for den gode samtalen

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barna skal, blant annet, bli kjent med, og få opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. De skal føle tilhørighet til eget nærmiljø og oppleve at de er en del av samfunnet og verden generelt. Barnas medvirkning i barnehagens hverdag legger grunnlaget for videre erfaringer og innsikt i et demokratisk samfunn. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Personalet skal legge til rette for et inkluderende miljø hvor barna ser at deres valg og handlinger påvirker både for dem selv og andre.

SYKDOM I BARNEHAGEN: ER BARNET FRISK NOK?

Barn som går i barnehagen, er mer utsatt for infeksjoner enn andre barn. Vanligvis avgjør barnets allmenntilstand om det bør være hjemme fra barnehagen i en periode, men for enkelte sykdommer kan det være nødvendig å bli hjemme utover dette for å hindre spredning av smitte til andre

Forkjølelse, halsbetennelse og ørebetennelse er nesten dobbelt så vanlige hos barnehagebarn sammenliknet med barn som ikke går i barnehage. Mage/tarm-infeksjoner er opp til tre ganger så vanlig hos barnehagebarn. I tillegg oppstår det stadig vekk utbrudd i barnehager av blant annet hodelus, brennkopper og ulike utslettsykdommer. Spredning av smitte i barnehager skjer hovedsakelig gjennom direkte eller indirekte kontakt mellom barna.

Når er barnet ditt friskt nok til å gå i barnehage, og når bør det bli hjemme?

Som forelder vil man gjennom barnehagetiden mange ganger stille seg spørsmålet;” er barnet mitt friskt nok til å gå i barnehagen i dag?” Hensikten med dette skrivet er å gi dere foreldre nyttig informasjon som kan gjøre det enklere for dere å avgjøre dette.

Å være syk i barnehagen er ikke det samme som å være syk hjemme. I barnehagen er aktivitetsnivået høyt og vi har ikke bemanning nok til å gi syke barn den omsorg og oppfølging de trenger. For å avgjøre om barnet kan gå i barnehagen eller om det bør være hjemme, skal en alltid ta utgangspunkt i barnets behov.

Et sykt barn med nedsatt allmenntilstand, krever og trenger som regel mye oppmerksomhet fra de voksne og følgelig blir en voksen opptatt med dette barnet det meste av dagen. Dette vil igjen gå utover de barna som er friske og klare for full fart og lek gjennom en hel dag. Barnet kan være i barnehagen når det er så opplagt at det orker å delta i vanlige aktiviteter og kan være ute.

Så hva er nå egentlig allmenntilstand?

Som mor eller far er du ekspert på ditt barn og kan gjøre den rette avgjørelsen på hjemmeplan. Personalet som daglig ser barnet i en gruppe med andre barn, har til oppgave å bedømme om barnet klarer å være med i gruppefellesskapet eller ikke. Mange ganger kan et barn være aktivt hjemme, men orker likevel ikke å være med i leken i barnehagen. Barnehagen må av den grunn også vurdere barnets allmenntilstand når det gjelder å avgjøre hvorvidt barnet skal være hjemme eller ikke.

Dårlig allmenntilstand kan beskrives med at barnet er slapt, har dårlig matlyst, sover dårlig og ikke orker å delta i lek. Dersom barnet har feber i løpet av natten eller dagen i forveien, vil det som regel være til det beste for barnet at det får være hjemme påfølgende dag, derfor anbefaler vi at barnet skal være hjemme en feberfri dag.

Etter lengre tids sykdom kan det være greit at barnet får en kortere dag i barnehagen den første/de første dagene eller får en ekstra dag hjemme. Både dere som foreldre og vi som barnehagemedarbeidere kan bli usikre på om barnet kan gå i barnehagen eller ikke, selv med FHI sin veileder. Vi oppfordrer dere derfor til å ta kontakt med barnehagepersonalet, helsesøster eller lege om dere er usikre ved de enkelte sykdomstilfellene.

Dere finner en veileder på FHI sin nettside for når et barn bør være hjemme og når det kan gå i barnehagen. Trykk på denne lenken for å komme til rett sted: [Når må barn være hjemme fra barnehagen? - FHI](#)

Folkehelseinstituttets råd

Som hovedregel bør barnet være friskt nok til å kunne delta i normale aktiviteter og feberfritt før det sendes i barnehagen. Her kommer Folkehelseinstituttets råd for ulike sykdomstilstander.

Feber	Morgentemperatur over 38 °C regnes som feber. Barn med feber skal være hjemme. La gjerne barnet få en feberfri dag hjemme, før det vender tilbake til barnehagen. Temperaturen kan kortvarig stige over 37,5 °C når barnet skriker lenge, er svært aktivt eller opphisset. I slike tilfeller bør barnets allmenntilstand vurderes før foreldrene tilkalles.
Hoste	Dersom barnet ikke virker sykt og allmenntilstanden er god, kan det gå i barnehagen. Hoste kan ofte forverres ved fysisk aktivitet, og barnet bør derfor holdes under litt ekstra oppsikt. Ved langvarig hoste uten feber bør barnet bedømmes av lege, blant annet med tanke på allergi.
Diaré	Barn med diaré kan vende tilbake til barnehagen to døgn etter at de har blitt symptomfrie. Dette gjelder også bleiebarn. Barn som har tendens til løs avføring trenger ikke holdes borte fra barnehagen. Det må være foreldrene som avgjør om barnet har en unormal diarétilstand. Ved diaré etter utenlandsreise bør barnet undersøkes av lege, og andre barn i barnehagen bør sjekkes for symptomer.
Øyekatarr (konjunktivitt)	Ved mild til moderat øyekatarr trenger ikke barnet holdes hjemme av smittevernhensyn. Bare ved kraftig øyekatarr med rikelig pussdannelse bør barnet holdes hjemme. Barnet kan gå i barnehage dagen etter igangsatt behandling.
Forkjølelse	Forkjølelse er den vanligste infeksjonen hos barn. Snue, snørr, hoste, tett nese og rennende øyne er vanlig. Se an allmenntilstanden.
Influensa	Etter influensa med feber, frysninger, tørrhoste, muskelverk og lett snue kan barnet gå tilbake i barnehagen når allmenntilstanden tilsier det. Ved en pandemi, eller epidemi, kan det være aktuelt å holde barnet hjemme lenger.
Ørebetennelse	Ørebetennelse viser seg vanligvis som plutselig øreverk, gjerne kombinert med feber og forkjølelse. Se an allmenntilstanden.
Brennkopper	Barna skal behandles og holdes hjemme til hudsårene er under kontroll. I praksis vil det i de fleste tilfeller si at barna kan gå i barnehage etter at brennkoppene er behandlet med antibiotika-salve eller tilsvarende i minst ett døgn.
E. coli-infeksjoner	Barn som har fått påvist EHEC eller diaréassosiert HUS, skal ha fem negative kontrollprøver før det kan vende tilbake til barnehagen. Barn som har fått påvist EIEC, skal ha tre negative kontrollprøver før barnet kan vende tilbake. Barn som har familiemedlemmer med EHEC-infeksjon eller diaréassosiert HUS, bør holdes borte fra barnehagen til det er tre negative avføringsprøver fra barnet.
Hodelus	Det er ikke nødvendig å sende et barn med hodelus hjem. Barnet kan fortsette i barnehagen etter så raskt som mulig å ha begynt på lusekur.
Kikhoste	Ved behandling tidlig i sykdomsforløpet blir barnet vanligvis smittefri fem dager etter behandlingen har startet, og barn bør holdes hjemme i denne perioden. Ved behandling senere i sykdomsforløpet vil smittsomheten være betydelig mindre, og barn kan derfor gå i barnehage dagen etter igangsatt behandling.

Kusma	Barn med sikker diagnose kan vende tilbake til barnehagen ni dager etter hevelsen har kommet. Dersom alle de andre barna er vaksinert, avgjør allmenntilstanden når barnet kan gå tilbake til barnehagen.
Mark	Barnet kan vende tilbake til barnehagen etter igangsatt behandling. Det er ikke nødvendig å behandle alle barn i en barnehage ved et påvist enkelttilfelle.
Meningokokk	Barnet kan vende tilbake i barnehagen når sykdommen er over. Søsken av et barn med meningokokksykdom bør regnes som mulig smittet med bakterien og holdes hjemme til observasjon noen dager.
Meslinger	Barnet kan vende tilbake til barnehagen fire dager etter at utslettet har brutt ut dersom allmenntilstanden ellers er god.
Norovirusinfeksjon	Smitterisikoen er størst mens man har symptomer med oppkast og diaré, og barn bør holdes hjemme i denne perioden. Man bør vente 48 timer etter at diaré og oppkast har gitt seg, før barnet sendes i barnehagen. Kontrollprøve er ikke nødvendig. Ved norovirusutbrudd er det spesielt viktig med såpe og vann for å fjerne virus. Rengjøring og desinfisering av stellebord og leker må til. En bør alltid bruke engangshansker ved bleieskift, og brukte hansker og bleier skal legges i lukkede plastposer før de kastes.
Vannkopper	Barna bør holde seg hjemme til alle deler av utslettet er tørket inn; det vil si at alle vannkoppene er omdannet til tørre skorper.
Streptokokker	Barna kan gå i barnehage når de har brukt penicillin i minst ett døgn dersom de ikke har feber over 38 °C grader eller svekket allmenntilstand.
Skarlagensfeber	Barna er smittefri når de har brukt penicillin i minimum ett døgn, og de kan gå i barnehage dersom allmenntilstanden tillater det og temperaturen ikke er over 38 °C grader.
Lungebetennelse	Allmenntilstand og feber er avgjørende. Når allmenntilstanden er tilfredsstillende og barnet ikke har feber over 38 °C grader, kan de gå i barnehage.

Kilder:

Folkehelseinstituttets retningslinjer, basert på kunnskap om smittsomhet, sykdommens alvorlighetsgrad og graden av vaksinasjonsdekning hos barnehagebarn

